

Białystok, 16.02.2025 r.

prof. dr hab. inż. Michał Kuciej
Wydział Mechaniczny
Politechnika Białostocka

RECENZJA

rozprawy doktorskiej mgr. inż. Roberta Cieślaka

pt. Opracowanie technologii wytwarzania kompozytu polimerowego umocnionego zmodyfikowanymi poprodukcyjnymi proszkami żeliwa do zastosowań w armaturze wodnej

promotor: prof. dr hab. inż. Anna Biedunkiewicz

promotor pomocniczy: dr inż. Paweł Figiel

wykonana na zlecenie Przewodniczącej Rady Dyscypliny Inżynieria Materiałowa Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie, prof. dr hab. inż. Mirosławy El Fray z dnia 6 grudnia 2024 r.

1. Charakterystyka pracy

Rozprawa doktorska została przedstawiona na 107 stronach maszynopisu formatu A4 w języku polskim. Praca składa się z 5 rozdziałów (w tym 3 roboczych), streszczenia, spisu treści, wykazu literatury oraz załącznika. Zamieszczono w niej 56 rysunków, 12 tabel i 87 cytowanych w pracy pozycji bibliograficznych.

Głównym celem pracy doktorskiej mgr inż. Roberta Cieślaka było opracowanie nowatorskiej technologii wytwarzania kompozytu polimerowego, wzmocnionego produkcyjnymi proszkami żeliwa, dedykowanego zastosowaniom w armaturze wodnej.

W pierwszym rozdziale, zatytułowanym „Część wprowadzająca do badań”, autor szczegółowo przedstawił podstawowe metody recyklingu poprodukcyjnych wiórów żeliwa szarego, ilustrując problem, z którym zmaga się firma Wodrol Wałcz, specjalizująca się w produkcji armatury wodnej. Następnie doktorant odniósł się do najnowszych badań dotyczących recyklingu wiórów metalowych, opublikowanych w literaturze naukowej. Płynnie przechodząc do propozycji zastosowania odpadów poprodukcyjnych żeliwa szarego jako wypełniacza w osnowach polimerowych, dalsza część rozdziału skupia się na omówieniu dotychczasowych osiągnięć badawczych w tym zakresie, podkreślonych w licznych publikacjach naukowych.

Na końcu rozdziału zdefiniowano cel pracy oraz jej tezę.

W rozdziale zatytułowanym „*Część badawcza*” autor przedstawił założenia oraz wyniki wstępnych badań mających na celu dobór odpowiedniej żywicy termoutwardzalnej. W ramach badań przetestowano trzy rodzaje żywic: epoksydową, poliestrową oraz poliuretanową. Jako wypełniacz zastosowano proszki uzyskane w procesie mielenia oczyszczonych wiórów żeliwa szarego, przy czym do produkcji kompozytów wykorzystano frakcję o najdrobniejszej ziarnistości (poniżej 0,075 mm). Na podstawie testowych kompozytów, wykonanych z użyciem różnych osnow, przeprowadzono badania wstępne, które pozwoliły wytypować najbardziej obiecującą konfigurację – żywicę epoksydową z 65% udziałem masowym proszku żeliwa. Przyjęte proporcje materiałowe zostały następnie wykorzystane do wykonania próbek, poddanych różnym procesom wygrzewania.

W drugiej części rozdziału przeprowadzono szeroko zakrojone badania materiałowe próbek, obejmujące:

- badania wytrzymałościowe, w tym statyczną próbę rozciągania (zgodną z normami PN-EN ISO 537-1 i 2), ściskania (PN-EN ISO 604:2006) oraz zginania (PN-EN ISO 178);
- badania korozyjne;
- badania odporności termicznej;
- badania zużycia ślizgowego.

Dodatkowo, wykonano kompleksową charakterystykę materiału kompozytowego, która obejmowała analizę żywicy epoksydowej i utwardzacza, badanie mechanizmów utwardzania i sieciowania, ocenę właściwości proszku żeliwa szarego oraz szczegółowe badanie mikrostruktury.

W rozdziale trzecim, zatytułowanym „*Demonstratory*”, na podstawie wcześniejszych badań, wytworzono z opracowanego materiału kompozytowego trzy różne demonstratory produktów produkowanych przez firmę Wodrol Wałcz z wykorzystaniem żeliwa szarego, mianowicie:

- pokrywę skrzynki małej PEHD do nawiertki,
- kołnierz zaślepny DN 50,
- króciec dwukołnierzowy FF 50x100.

Demonstratory odlane zostały w specjalnie przygotowanych formach silikonowych, natomiast króciec wykonano w formie zbudowanej z połączonych płyt poliamidowych. Rozdział zawiera również bogatą dokumentację fotograficzną prezentującą zarówno zastosowane formy odlewnicze, jak i gotowe produkty.

W rozdziale czwartym, zatytułowanym „*Badania technologiczne demonstratorów*”, zaprezentowano schemat stanowiska do prób ciśnieniowych, z którego korzysta firma Wordol

Walcz, oraz szczegółowo opisano jego zasadę działania. Kolejna część rozdziału zawiera omówienie badań przeprowadzonych na wytworzonych elementach – testy wykonano zgodnie z obowiązującymi normami. Wyniki tych badań jednoznacznie potwierdziły sukces wdrożenia przez autora nowego materiału kompozytowego, który stanowi efektywną alternatywę dla żeliwa szarego.

2. Ocena pracy

Podjęcie przez doktoranta tej tematyki stanowi niezwykle trafne wyzwanie w kontekście współczesnych realiów. Polityka gospodarcza i naukowa Unii Europejskiej, a także coraz częściej globalnych mocarstw, koncentruje się na zrównoważonym rozwoju, wymuszając działania badawcze przyczyniające się do jego realizacji.

Opracowanie nowych materiałów o lepszych parametrach, które mogą zastąpić dotychczas stosowane rozwiązania, doskonale wpisuje się w ten trend. Pełnym sukcesem przedstawionych w pracy doktorskiej rozwiązań byłoby ich wdrożenie przez firmę Wodrol Walcz i zastosowanie na szeroką skalę w produkcji.

3. Uwagi i pytania

Po wnikliwej analizie manuskryptu nasunęły się następujące spostrzeżenia i pytania, których omówienie lub doprecyzowanie pozwoli lepiej docenić prezentowane wyniki badań:

1. Dokładniejsze omówienie badań wstępnych i weryfikacji materiałów kompozytowych z różnymi osnowami:

- a) Na jakiej podstawie ustalono, że optymalny udział masowy proszku żeliwa wynosi 65%? Dlaczego nie 70%? Z jakim krokiem udziału masowego proszku żeliwa przeprowadzono próby odlewnicze?
- b) Dlaczego w osnowach poliestrowej i poliuretanowej od razu przyjęto udział masowy proszku na poziomie 50%, natomiast w epoksydowej na 75%?
- c) We wnioskach stwierdzono, że „niezbędna jest modyfikacja sposobu wytwarzania kompozytu...”. Na jakiej podstawie sformułowano ten wniosek?

2. Cel i metodyka wytworzenia materiału pr65 2/0:

- a) Jaki był cel wytworzenia tej wersji materiału?
- b) Czy proces jego produkcji był zgodny z zaleceniami producenta?
- c) Dlaczego dla próbek pr65 2/1 i 2/1,5 przyjęto różne czasy wygrzewania? Na jakiej podstawie zdecydowano o zastosowaniu czasu 90 minut?

3. Kompozyt wykorzystany do produkcji demonstratorów:

- a) Który z opracowanych kompozytów został zastosowany do wytworzenia demonstratorów?
- b) Można domniemywać, że był to materiał pr65 2/1,5, jednak w odpowiednim rozdziale nie został on wymieniony. Czy to prawidłowa dedukcja?

4. Obróbka wykończeniowa demonstratorów:

Czy wyprodukowane demonstratory zostały poddane obróbce wykończeniowej? Analizując rysunek 12 (str. 28), można przypuszczać, że tak – warto to jednoznacznie wyjaśnić.

5. Analiza optymalizacji nowych materiałów i aspekty ekonomiczne:

- a) Czy przeprowadzenie analizy optymalizacji opracowanych materiałów jest zasadne?
- b) Jakie będą przewidywane problemy i koszty produkcji seryjnej zaproponowanych demonstratorów?

6. Brak szczegółowego opisu technologii wytwarzania kompozytu na potrzeby produkcji seryjnej:

W pracy zabrakło szczegółowego opisu procesu technologicznego dla produkcji seryjnej. Można uznać, że opis ten został przedstawiony w odniesieniu do wytwarzanych próbek, jednak warto uwzględnić również ujęcie w kontekście pełnowymiarowej produkcji.

Powyższe uwagi i pytania mają charakter informacyjny oraz dyskusyjny i nie wpływają na ogólnie **wysoką ocenę** przedstawionej do recenzji pracy doktorskiej.

4. Podsumowanie

Rozprawa doktorska pt. *Opracowanie technologii wytwarzania kompozytu polimerowego umocnionego zmodyfikowanymi poprodukcyjnymi proszkami żeliwa do zastosowań w armaturze wodnej*, autorstwa mgr. inż. Roberta Cieślaka, spełnia wymagania określone w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. 2021 poz. 478 z późn. zm.). Praca ta wnosi istotny wkład w rozwój inżynierii materiałowej, a jej wyniki mogą znaleźć praktyczne zastosowanie w przemyśle.

W związku z powyższym **wnoszę o dopuszczenie rozprawy do publicznej obrony** jako podstawy do ubiegania się przez autora o **nadanie stopnia naukowego doktora nauk inżynieryjno-technicznych w dyscyplinie inżynieria materiałowa**.

M. Kuc